

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Departament Komunikacji

DK-WIP.053.1.2026.MW
Warszawa, 25 stycznia 2026 r.

Pan
Nikolas Dąbrowski

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na petycję złożoną do Ministerstwa Edukacji Narodowej 21 stycznia 2026 r. wyjaśniam, że Minister Edukacji Barbara Nowacka ani jakikolwiek inny przedstawiciel Ministerstwa Edukacji Narodowej **nie zapowiedział** wprowadzenia obowiązkowego jednolitego stroju na terenie szkoły (tzw. mundurka). Co więcej, Ministerstwo Edukacji Narodowej **nie planuje** wprowadzać obowiązku noszenia tzw. mundurków szkolnych.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (UD222), który aktualnie znajduje się w trakcie rządowego procesu legislacyjnego, wprowadza jedynie pewne doszczegółowienia w zakresie tego, jak szkoły i placówki oświatowe w swoich statutach mogą dookreślać obowiązki dot. ubioru i wyglądu.

Obecne Prawo oświatowe nie reguluje wprost kwestii wyglądu ucznia, co w praktyce prowadziło do rozbieżności i nadużyć. Z jednej strony szkoły miały ograniczone możliwości reagowania w sytuacjach realnego zagrożenia bezpieczeństwa (np. podczas zajęć z wychowania fizycznego czy zajęć laboratoryjnych), z drugiej – zdarzały się przypadki bezprawnej ingerencji w wygląd ucznia, jak choćby głośna sprawa nakazu ścięcia włosów w Krakowie.

Nowelizacja ma na celu zamknięcie tej luki: jasno wskazuje, że uczeń ma prawo do swobodnego kształtowania stroju i wyglądu, ale jednocześnie precyzuje konkretne granice tej swobody, wprowadzając dwa obowiązki dla uczniów w zakresie stroju i wyglądu zgodnego z ogólnie przyjętymi normami społecznymi, który jednocześnie nie zagraża bezpieczeństwu, nie nawołuje do nienawiści czy dyskryminacji, ani nie narusza obowiązującego prawa. Szczegółowe zasady mają jednak zostać określone w statucie każdej szkoły. Dzięki temu zarówno uczniowie, jak i szkoły będą dokładnie wiedzieli, po tym, jak same ustalą dokładne zasady, co jest dozwolone, a co nie – bez uznaniowości i bez naruszania godności ucznia.

Swobodne kształtowanie stroju i wyglądu, o którym mowa w ustawie, oznacza, że szkoła nie będzie mogła narzucać uczniom fryzur, kolorów ubrań czy neutralnych elementów wyglądu, o ile nie naruszają one jasno określonych zasad. Granica będzie przebiegać tam, gdzie strój nawołuje do nienawiści lub dyskryminacji, narusza obowiązujące prawo, stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa czy rażąco narusza ogólnie przyjęte normy społeczne w kontekście

szkoły. Projekt nie wprowadza zakazu manifestowania poglądów jako takich, ale chroni szkołę jako przestrzeń neutralną i bezpieczną, w której żaden uczeń nie powinien być narażony na presję, prowokację czy wykluczenie ze względu na cudzy strój.

Ustawa celowo posługuje się przy tym pojęciem ogólnie przyjętych norm społecznych, ponieważ system oświaty w Polsce jest bardzo zróżnicowany – inne realia ma szkoła branżowa, inne liceum, inne szkoła artystyczna. Jednocześnie nowelizacja wprowadza mechanizmy zabezpieczające przed dowolnością, tj. zasady muszą być zapisane w statucie szkoły, podlegają kontroli kuratora oświaty, a uczeń zyskuje realną ścieżkę ochrony swoich praw poprzez system rzeczników praw uczniowskich.

Oznacza to, że żadna szkoła nie będzie mogła samodzielnie „wymyślać” norm – ich interpretacja będzie podlegała ocenie zewnętrznej i jednolitym standardom konstytucyjnym, w tym zasadzie poszanowania godności ucznia. Tak czy inaczej jednak zachowana zostanie szkolna autonomia w tym wymiarze.

Zagadnienie stroju i wyglądu jest ponadto drobnym elementem większej całości. Projekt ustawy UD222 wprowadza bowiem kompleksową reformę całego systemu praw i obowiązków ucznia, gwarantując ogólnopolskie standardy w tym zakresie poprzez wprowadzenie ustawowych katalogów praw i obowiązków uczniowskich (dotychczas ustawa nie przewidywała takich katalogów, co działa na niekorzyść zarówno uczniów, jak i nauczycieli). Do tego projekt przewiduje m.in. powołanie struktury rzeczników praw uczniowskich na poziomach: kraju, województwa, gminy/powiatu (fakultatywnie) oraz szkoły.

Ponadto wyjaśniam, że od samego początku w ustawie – Prawo oświatowe (tj. od początku jej obowiązywania w 2017 r.) istnieje możliwość wprowadzenia obowiązku noszenia jednolitego stroju (tzw. mundurka; art. 100), ale każdorazowo jest to decyzja społeczności szkolnej. Na poziomie ogólnopolskim nie ma takiego obowiązku i nie planuje się go wprowadzać.

Z wyrazami szacunku

Kacper Lawera
Dyrektor
Departament Komunikacji
/ – podpisano cyfrowo/